

Reisverslag

Facsimile uitgave van het dagboek van
Jacobus Anthonie Meessen.
Hij vertrok 25 september 1858
voor een reis naar
Nederlands Oost Indië.
Hij werkte daar enkele jaren voor
Waterstaat en keerde
11 oktober 1862 terug in
Nederland

Verzorgd door Herman Bouman

oktober 2014 - januari 2015

Inleiding

In de kist, die door het Rode Kruis in 1947 naar Nederland werd gezonden - deze kist was achtergebleven in het kamp Lampersari in Semarang, waar moeder en dochters Metz waren geïnterneerd - bevond zich naast andere zaken, ook een schrift. Een oud schrift, moeilijk leesbaar soms. Omdat het belang hiervan niet duidelijk was, bleef het schrift liggen. Bij het schrift was ook een fraai gemaakt kistje. Hierover later.

Bij mijn vrouw, Job Metz, achterkleindochter van Jacobus Anthonie Meessen, was steeds een vaag gevoel aanwezig: hoe komt het, dat mijn grootmoeder (Jacoba Maria Olland-Meessen) in Batavia is geboren? Jarenlang is het bij deze vraag gebleven, tot we onlangs - eigenlijk door een toeval - met de stamboom bezig gingen. Toen bleek, dat de vader van grootmoeder Olland als uitgezonden kracht in Nederlands-Indië werkzaam was geweest. Hierover straks iets meer. Ook bleek dat hij in die tijd - we spreken over 1870 - 1880 - een bekend en begaafd fotograaf was geweest.

Het schrift kwam weer in zicht en er werd besloten om het nader te bestuderen. Dat schrift dateert uit 1858. Met pen en inkt geschreven. Omdat het al zo lang geleden is, dat het geschreven werd, is de inkt behoorlijk verbleekt. Soms wat lastig leesbaar. Daarom is het hele schrift gescand en in Photoshop bewerkt om een zo leesbaar mogelijk geheel te krijgen. Sommige pagina's waren zeer lastig om er nog een leesbaar geheel van te maken, en een tweetal pagina's is beschadigd, waardoor enkele regels ontbreken. In het algemeen kan gezegd worden, dat het toch een redelijk makkelijk geheel is geworden. En het moet gezegd: het is een boeiend relaas!

Wie was Jacobus Anthonie Meessen?

Jacobus Anthonie Meessen is geboren te Utrecht op 5 december 1836. Zijn vader was Hermanus Johannes Meessen, zijn moeder Mechteld Légue. Zijn vader was timmerman. Hierbij wil ik de opmerking plaatsen, dat waar in de huidige tijd hiermee een simpel werkman wordt gezien, het in die tijd veel meer was dan alleen maar dat eenvoudige handwerk: hij bouwde huizen, maakte meubels en nog veel meer. Het is dus geen wonder, dat Jacobus ook timmerman werd. Als zodanig is hij door het Ministerie van Koloniën naar Nederlands-Indië uitgezonden. Het schijnt wat voeten in de aarde gehad te hebben, gezien een opmerking in het begin van zijn dagboek, maar hij kreeg zijn aanstelling - 1 juli 1858 - om als timmerman op rijkskosten naar Batavia te gaan. Hij ging scheep op het zeilschip de Jason op 25 september 1858 te Rotterdam.

Van de reis per zeilschip naar Batavia doet hij boeiend verslag. Ook hier al blijkt zijn opmerkingsgave. Hij vermeld ook, dat hij aan boord een kistje heeft gemaakt, ingelegd met fraai hout. Dit kistje is nog in ons bezit en is inderdaad zeer fraai.

Aangekomen in Batavia moet hij nog wat wachten op zijn definitieve aanstelling. Na een dag in Hotel des Indes gelogeed te hebben (erg duur, maar wel met zeer veel

bedienden)! kreeg hij onderdak, op kosten van het gouvernement, in een simpeler logement. Omdat het nogal duurde voor hij wist waar hij geplaatst zou worden, nam hij de gelegenheid te baat om rond te kijken. Dat deed hij dan ook volop.

Uiteindelijk kreeg hij opdracht om naar Tjilitjap te gaan. Daar in de buurt heeft hij een groot deel van zijn werkzame tijd in Indië doorgebracht, zij het, dat hij regelmatig overgeplaatst werd.

Dat neemt niet weg, dat hij zich een huis bouwde, dat hij meubels vervaardigde, dat hij veel op jacht ging en dat hij naar veel evenementen ging waarvoor hij werd uitgenodigd.

Hij heeft veel gezien en meegemaakt. En daar verslag van gedaan. Bovendien heeft hij in zijn verslag melding gemaakt van alles wat hij voor zichzelf gemaakt heeft, zoals meubelen, maar ook heeft hij een huis voor zichzelf gebouwd. Hij heeft duidelijk ingezien, dat er voor een ondernemend iemand veel “fortuin” te maken viel.

Uit zijn verslag valt op te maken, dat hij goed werk heeft geleverd en regelmatig werd geprezen door zijn superieuren.

In deze periode heeft hij ook hard gestudeerd om het examen voor ambtenaar derde klasse te halen. Hetgeen gelukt is. Onder andere vermeld hij, dat hij er in is geslaagd om 2.000 gulden te sparen. Zijn inkomen was dan ook 120 gulden per maand. Voor die tijd niet mis! In een van zijn standplaatsen had hij een huis gekocht voor 30 gulden!

Wat in zijn verslag een grote plaats inneemt, is, dat hij oog heeft voor de natuur. Er staan boeiende verslagen in van zijn tochten, waarbij het opvalt dat er veel aandacht is voor alles wat hij ziet onderweg. Door zijn functie namelijk, moest hij regelmatig op reis om diverse werken te controleren.

Beschrijvingen van feesten als Chinees Nieuwjaar, de besnijdenis van een jongen, bruiloften, Javaans Nieuwjaar, bezoeken aan regenten geven een goede indruk van het dagelijkse leven (van een Europeaan...) toen!

Na terugkeer in Nederland - hij kreeg 2 jaar verlof (voor eigen rekening) trouwde hij met zijn Jansje (Johanna Alida Steenbeek) op 11 december 1862.

Hoewel hij een vaste aanstelling had bij Waterstaat in Nederlands Indië heeft hij daar later vermoedelijk geen gebruik van gemaakt. Hij ging in 1864 terug naar Nederlands-Indië, met zijn vrouw, maar om daar als fotograaf te gaan werken. Volgens een recent artikel (Mattie Boom, Steven Wachlin. Referentie: <http://journal.depthoffield.eu/vol21/nr36/f04nl/en>) behoort hij tot de betere fotografen uit de 19e eeuw.

In de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag bevindt zich een album met zijn foto's, dat hij heeft samengesteld en cadeau heeft gedaan aan Koning Willem III. Die het album op zijn beurt aan de KB heeft geschonken.

Met zijn fotografie heeft hij kennelijk te weinig kunnen verdienen, vandaar dat we hem later tegenkomen als stadsarchitect in Beetsterzwaag. Hij is dan onder andere verantwoordelijk voor de “kunstweg over Bergum naar Heerenveen” en de bouw van een lagere school te Tijnje. Tevens had hij kennelijk aandelen of was participant in een verzekering.

Hij overleed op 14 november 1885 in Beetsterzwaag.

Meer gegevens hopen we te vinden in allerlei nog niet aangeboorde archieven. Op een later tijdstip verschijnt er wellicht nog een uitgebreidere levensbeschrijving.

Dank zij informatie opgedaan in diverse organisaties zoals de Koninklijke Bibliotheek, het Nationaal Archief en het Centraal bureau voor Genealogie zijn we al heel wat te weten gekomen over Jacobus Anthonie Meessen, maar er is beslist meer te vinden.

Deze uitgave is verzorgd door Herman Bouman, man van Job Metz, van wie Jacobus Anthonie de overgrootvader is.

De omslagfoto is van hem, gemaakt in Buitenzorg, nu Bogor. Voor deze beperkte oplage van het dagboek is toestemming verkregen om deze foto te gebruiken.

Het depotnummer van het album is: 72 A29

Herman Bouman, januari 2015

Naschrift:

Uit de eerste pagina is niet geheel duidelijk of dit verslag ter plekke is geschreven of naderhand is ingevuld: gezien zijn eerste zin: “Vier jaren zijn er omgegaan sedert ik voor het eerst mijn ouderlijke woning verliet om in den vreemden rond te zwerven ...”.

Het is dus mogelijk, dat de aantekeningen later in dit schrift terecht gekomen zijn. Aan de andere kant, regelmatig staat er het zinnetje: “Het is al weer enige dagen geleden dat ik het dagboek heb bijgewerkt...”.

Wat juist is moet ik in het midden laten.

Aanteekeningen.

Op mijn reis naar en door Néd. Indië

J. A. Kersten 1878

Bekent bijeen en geeft siglijk de afhandeling
sijne reis naar België Frankrijk Engeland

Vermeerderd met aanteekeningen
betreffende de terugreis van Indië
naar Nederland. samenvatting
op den 1. Mei 1862.

J. A. Kersten

De jaren zijn er omgegaan sedert ik voor het eerst mijn
uiterlijke woning verliet om in den vreemde wijd te woen-
den; het doel waarmede ik dit boek aanlag, was niet om het
onder de oogen van vreemden te brengen, maar het moet
dienen om mij het gezene en ondergondene te herinneren
terwijl ik eenmaal weder in de kring mijner familie terug
gekeerd zijnde hetzelve als leidraad wil gebruiken ten ein-
de hun eenige bijzonderen uit Indie mede te deelen, het
dus verre voor hun die dit boek soms mogten lezen ten einde
fouten en hatelijkheden te loeken. Voor recensenten!!!

Na een druk heen en weder schrijven aan den minister
van Koloniën mist ik eindelijk in de maand Junij dat ik naar
Indie kon vertrekken als buitengewoon opzienaar v. d. waterstaat
na een groote drukte voor uitrusting en het groeten van
familie en bekenden, waarin ik veel werd verhinderd door
een zware vermondling aan mijne hand, brak den 15 Sept.
aan den dag dat ik anders, dierbare betrekkingen alles moest
verlaten met stil mijnen ga ik dit voorbij een ieder die zulke
reis ooit heeft ondernomen weet wat het te zeggen is om sijn
gint per spoor naar Rotterdam begeleid door mijn vader
na mijn koffers aan boord te hebben bezorgd vande Jesso
een schip van de heeren. Hoboken geroerd doorden heer
Lourens, ging ik naar mijn neef v. d. Poll aldaar woonende
zij na daar veel gepraat te hebben gingen wij om 12 uur
denachts naar het schip, daar was alles reeds beregingen
drukte want om 4 uur werd het schip op sleep touw genomen
passagiers die afscheid namen de laatste goederen die aan
boord werden gebracht, hier en daar een droouke matroos
aan het tafereel aan de boompjes, door de maan beke-
nen na een afscheid te hebben genomen van mijn vader
neef, ging ik zooveel ik konde de zaken eens opnemen
waren een 30 tal passagiers aan boord waaronder 5 kale

zijnde bedienden van teruggaan te familieën ontlast
Quier brande kapt. van boord de trosken werdendange
spannen de laatste houtendie ons aan mal hielden vielen
los, en door de stoomboot. Hellevoetsluis geskept verdween
Rotterdam tactjes, aan. begroet door. 7 kanonschoten
en een drie maal herhaald. hoera des matrozen en paspa-
giers; noch Flaam kon ik mijn vaders zakdoek zien pok
tie verdween, en ik was. wederom alleen om 7 uur des morgens
waren mij voor Delftsharen wederom 7 saluta schoten en
een hoera, toen gebruikte ik mijn eerste kop tee aan boord
en kon ik het een en ander eens opnemen, er waren een 300 kip-
pen aan boord een menigte ganzen, eenden duiven en kalkoe-
nen, 2 koeijen 20 schapen en 44 varkens. Na een vervelende
nacht kwamen mij om 4 uur. des middags. te Hellevoetsluis
maar mij moesten blijven wachten op de sleepboot, de maal-
dijt aan boord was uitmuntend een flinke bediening om
danks dat alles nog in wanorde was, 27 September om
4 uur werden mij weder op sleepboot genomen door de Stoom-
boot de Kinderdijk naar Brouwershaven daar lagen
nog meer schepen op. go de wind te wachten onder anderen
de Lephir mij moesten ankeren en tegen daar een kleine
overrijgende anker sluis welke echter spoedig loofat was.
in orde gemaakt. den 28 September kregen mij berock aan
boord van de Lephir mevrouw. Reijst. dochter van generaal
v. de Bosch waarvoor ik veel had geverkt (onder anderen ook)
des avonds kregen mij de zeeloods aan boord. en om 7 uur den
29 Sept. gingen mij met een goede wind onder teil om 12 uur.
zag ik door het landst. de Hollandse kust. en kregen mij de
voorboden. van zee rijken aan boord, het was mooi weder, en
een prachtige starre hemel. waaraan de comest meer dan
oort schitterende 30 Sept. waren mij tuschen de Engelke en
Frankke kusten maar ongelukkig tegen wind daar.
door merkte het schip nog al en zag men haast niemand
der passagiers verschijnen alle waren zee rijk. Een jongetje

en ik hebben niets dan die benaauwde kemaal gemeten
omgave des avonds ging de loods van boord, daartoe werden
er ruispijlen afgestoken om een schuit aan te roepen sulks
maakte op zee bij een donkere lucht een heerlijk effect.
1 October waren mijn de ruimte en konden daardoor
meer van de wind profiteren echter werkte het schip nog
eig. en sulks werd met de middag niet beter toen er een kleine
ne stokers optman, ik zag in de loop derer dag onder de
dene schepende terugkeerden, 2 October hadden mij het ei
land Bright in het gezicht. maar door nevels niet erg
zichtbaar, die ik werd tegen de middag beter a bloen kon
de ik zelf menschen onderscheiden 3 Oct. waren mij bij
Portland genaderd van daar naderde ons een visschers
boot, de kapt. liet twee fleschen in zee werpen een rol
met branderijende ander met een brief aan de heeren
bedes, die menschen weten wat dat beduiden bezorgen zij
een brief altijd, bijzonder vlug zijn deze lieden om die
fleschen opter visschen, door branderijende londen zij een
moord begaan, 4 Oct. altijd nog deze vde ongen
steige wind om 4 uur des middags kwam er een boot
ons op zijde tegen wat genever, en stukken spek gaf hij
ons wat visch, heerlijk verschen en fijn, tegen den avond werd
het doodstil maar een zware regenbui 5 Oct. om 10 uur
des morgens hadden mij Talmouth in het gezicht. den 6 Oct.
kregen wij een kleine storm welke in de loop van den dag toe
nam zoodat mij met licht geraofte zeilen, liepen den
7 Oct. was het nog meer gedurende den nacht toegenomen
zoodat ik des morgens aan het ontbijt handen te kort kwam
om alles vast te houden, wilde ik het niet zien omvallen
de deelen werden er niet beter op, sulks kan men wel be
gripen, het schip sakte dan ook trouwens. haast water
zoo stigerde het. om 4 uur liep ons de Engelse bark
Julia daarbij mij vinden en verzochten hem ons te ver
portken, door het schommelen. waren een lotal bij.

pen vrij gemaakt. Alles ging op de jacht. 6 kippers vloegen
in zee ende andere alle gerangen, niet zondendat den
een af andere een blaeddende neus viel. 8 Oct. de storm
was eenigsints uitgeroed en had ons een gunstige wind
bezorgd, zonderling is het die uitdrukking van genoege.
Bij de passagiers nu een storm te zien, zoude een ieder soms
denken een teekel te zijn na een doorgebrachte storm? 9 Oct.
hoerel. schaalder hadden wij nog dezelfde wind om 10 uur
op de hoogte van koop. 10 Oct. een zware regenbui, het
is 14 dagen reeds dat ik van huis ging, het was toe een slechte
reis gehad want gewoonlijk in 3 dagen. Loopmen het kanaal
uit en nu 11 dagen er in zijnde zijn wij er nog in. 10 Oct.
gedurende de nacht een nederen hooge zee en des mor-
gens keek ik op het dek komende een maarde lucht. Son-
der om het slingeren te denken daardoor viel ik en rolde
van stuurboord naar bakboord, gelukkig zonder veel letsel.
het loopen aan boord is nu zeer geregeld om 4 uur tee afhaffy
om 8 uur ontbijten, altijd vers chgebakken brood om 11 uur
haffy om half 11 uur. middag maal om 4 uur tee en om
4 uur nog brood. zoogaid het iedere dag. 11 Oct. gedu-
rende de nacht. Zijn wij in de Spaankhe zee gekomen
reeds geweg hadden wij in het kanaal helder groen en
hier hemel blaauw. 12 Oct. om 11 uur der middag stug ik een
nige bruin riepken (door de matrozen om hun gelijke-
nis op racken de boer met zijn farkent genoemd.) zijtijn
10 1/2 el lang en smakelijk hoor ik om te eten, zij laten zich
ook makkelijk vangen daar zij kort bij het schip en altijd
boven water emmenen, des avonds bij donker en goed veder.
is het nu een schoon gezicht om het uur der zee preesteren
genaamd. Te zien zulks hond door. het salpeter 12 Oct.
de ons gunstige wind was ongelopen en daardoor moesten
wij kruisen, des middags. Zagen wij een must met ra's

en stormmerk in zee drijven mogelijk van een verongel.
lukt schip, later zagen wij nog een groot watersat, daar
ons echter de wind gunstiger werd liet de kapitein niet
opriepken 13 en 14 Oct. liepen wij niet lijreilen bij soor.
uit om 8 uur des morgen hadden wij 4 scheper in het
gerigt. allerechter ver weg, deren dag was de Sept. 25 ja
ren gekround, hij gaf een feest, algemeene tractatie en
desavonds. bij de manschijn dunster er sommigen.
15 Oct. windstilte 16 Oct. echter een een fikke briesch
reeds 3 weken hebben wij Holland onwaachter den rug.
17 Oct. windstilte welke echter tot storm overloeg dere
hield twee dagen aan. majestus is het gerigt op die
hooge golven bedekt met schuim soms over het schip
heen slaande en alles droopende echter gingen wij
goed voortwaarts, hoewel de zee nog hoog ^{stond} beddaar de
het weder den 19 Oct. eenigzints wij waren toen op de
hoogte van Madera, daar het echter ver weg lag kon men
het niet dan uit de mast zien wel raadde men het mij niet de
hooge zee en af maar ik konde lust niet bedwingen en ging om
hoog ik zag echter niet dan een blaauwe plek op de horizon
maar het gerigt van boven af op de woelige zee was schoon doch
elken die met een hooge zee in de mast mit gauw en dikt aan
zich te bedenken of hij wel sterk genoeg is om zich vast te hou
den want ik geloof dat ik meer dan 30 à 40 st. heen en weder ging
20 Oct. kregen wij een schip in het gerigt de wind was zooftraan.
dat wij des avonds hem pas. hadden ingehaald, het was een fraans
man en naar Indie bestemd, wij bleven gedurende de nacht
bij elkander en konden de klok en de hore zelfs hooren.
21 Oct. waren wij thans om 12 uur al uit het gerigt. het was
geducht warm wij bevonden ons ook in de Afrikaansche
wateren omgint ging ik te bed en doorde warmte om 2
uur al weder op het was een heerlijke nacht, en thvone
manschijn geheel en al tot denken gestemd, om 4 uur
gebruikte ik een kop-tee en toen nog wat slapen den 22 Oct.
om 7 uur bevonden wij ons tusschen de Canarische of West

eilanden om g' uwe kregen n'ij het hooge eiland Tenerife
in het gezicht. met rijp e zich in de wolken verliezende piek van
Tenerif. 23 Oct. reeds 4 weken van huis den 25 Oct. door de
ruimte een roorsal van hondsdolheid aan boord gehad. Zonder
genade werd het arme stier vroeger de speelmaker van ieder
een in zee gesmeten, mij hebben het nu om 6 uur al donker
en om 6 uur komt de dag aan, zulks is in de keertingen al
tijd snel en haast zonder overgang. 24 Oct. zag ik hoort bij
het schip een loodsmannetje zemenen dit is een vische
een alseebaas maar mit en zwaart gestreept, het verzegelt
altijd de knaiven, want doordien die blind zijn z'vo mijzen
zij de prooi aan men mierp een stuk spek uit na een groote
kank maar jammer genoeg kwam de haai niet te roorschijp
28 Oct. Hieraan er twee varkens wurde hitte, het pek van de
planken dat smelt. zodat de beenen belijven vast zitten
30 Oct. 5 weken van huis des avonds hadden mij een concert aan
boord van eenige passagier op de viool en fluit zulks was
op het water een mooi gehoor. 31 Oct. in de loop dezer dag
een menigte vliegende v'isphen gezien deze visphen kun-
nen zich mit het water opheffen en vliegen dan zo lang
tot hunne v'leugels droog zijn, zij werden door eenige
luiters achtervolgd. een dikke vische die er veel verslind
bijde soorten zijn smakelijk om te eten, 1 Novemb. goede
wind maar warm deze dag zag ik een haai zemenen op
eenige afstand van het schip v'isphen beide kranen hij met
zijn ruinen borren het water namijn schatki n'ij was hij
zoo mat. 4 asellang. 2 Nov. zag ik weder v'liegende v'isphen.
en ook een paar albecoren dezen zijn als een elst maar z'uur
zoodan smakelijk om te eten. 3 Nov. zag ik een paar kep.
sulamofen dit zijn vischjes. van 1 à 1/2 palm groot, dit
dierdje heeft op zijn rug een soort van zeil zitten zulks kan
het naar willekeur uitzetten en zeilt zoodanig over de
oppervlakte der zee, haerijk v'och is de natuur en hoest
welk verduet voerust. 5 Nov. hadden mij 6 graden warm
te des avonds. staat alles in gloed door het lichten zulks
is in Indie ende keertingen niet ongewoens.

6 Kor. goede wind vrij liepen van daag een schip op het
welk Alphonse Cesar heette een Fransch fregat bestemd
naar Batavia vandaag 6 weken van huis 4 Kor. vrij
hadden weder in schip in het gerigt volgens de kaptein gebeurt
dat hier meer doordien de schepen onder de linie soms me-
"ken stil liggen, men ziet onder de matrozen reeds veel
drakte voor het liniefeest; vandaag ook nog een menij-
tebrunoisfchen gerien 8 Kor. zwaar de regent bij en ge-
had om 11 uur des middags. passeerde ons een Oostenryksch
fregatschip vol met passagiers, dat was een gemijf met doe-
ken en hoeden ondanks dat men niemand kende zo-
hecht men op zie aan andere menschen. 9 Kor. zag ik
godolfinen dit zijn mooie vroefende matrozeningen
er op vroefen, en had ik ver een aande haak naar door het
spartelen viel hij af. 10 en 11 Kor. regende het zonder
ophouden en voedigt dat. de watergaten het water niet
konden lofsen des avonds werden vrij door Keptimus ge-
praaid, dit is een formule het eigenlyke feest voorafgaande
de een matros. had zich in de mast verscholen en droeg
gande kaptein of er nieuwelingen aan bord waren het
antwoord was ja, daarop gaf hij te kennen dat. hij den
volgende dag zou komen om hem in den doop te ontfangen
en oogenblikkelijk lagen wij een brandende sterken in zee
druyrend dit maestkijn schip verbeelden, dien gansen
avond was een ieder in spanning wat er zoude gebeu-
ren 12 Kor. 4 weken van huis an. 8 uur begon het feest.
Keptimus kwam zonderling en als grijsaard uitgedorve
met zijn strot alle op het gekot gekleed, hij liet zie diegene
die nieuwelingen waren voorstellen. schreef hunne na-
men op. en het hun tekenen. Zij haalden voorwat 231 gl.
op. daarna ging hij zons hoogte opnemen alles opeen
overdruyrende manier en toenging men ^{tot} den dorp-
over, daar werd wat water gelensd. de brandspuit
emmers alles werd gebruikt. het laatste was echter om
de danses met hun. matze rolken te zien. daarna

blede men zich anders aan en ging den dag in de
lijkhed voorbij, het volk werd getrockerd op ham en wijn
ende passagiers tafel in gelijks. des avonds muziek endans
partijen tractatie en zo eindigde het linie feest den
14 Nov. kregen wij de passaatwind en gingen nu goed voor.
uit 15 Nov. heb ik mij een dambord gemaakt. 16 Nov. 18 Nov.
heb ik mij geamuseerd met het inleggen van een kortje
om sulks met rariteiten naar Holland terug te sturen
reeds 8 weken van huis vandaag kregen wij land in het
gezicht het eiland Trinidad droegen door de postuzeren
bemoond maar nu verlaten 19 Nov. kregen wij een vogel
door de matrozen, een verzopen kaptein genaemd, zij zeg-
gen dat alle kapteins na hun doot hier komen spoken
20 Nov. 8 weken van huis vandaag ging Stephens op
een paard gezeten rond om zijn gelden op te halen, mentud
dit paard aardig nagebootst, en tegen betaling van het
geen men had geteekend ontving men een quis Hancie
dat den heer die endie vrij door het rijk van Septimus kon
springen 24 Nov. wij naderen nu al meer en meer de
kust de Goede hoop. daar door krijgen wij het al weder
houd in de loop dezer dag zag ik hoe mel ver weg een wal,
sich die zijn water opstoot. 25 Nov. sinds eenige dagen
worden wij nu door een menigte kaapxke diuren en
albertkroffen gevolgd. deze beide soorten volgen een schip
soms dagen achtereen daar zij moei zijnde, rok kunnen
stremmen, die diuren zijn alle wit en zwart geplet.
en laten zich door een stukje spek heel goed vangen over
de albertkroffen spreekt later 27 Nov. 9 weken van huis
vandaag zagen wij een schip, wij dachten dat het een stoom-
boot was. door de rook die wij zagen maar nader zijnde
bleek het een Amerikaansche walvischvaarder te zijn.
die zijn traan kochte 28 Nov. kregen wij land in het
gezicht sulks was. het eiland. Tristan the Crane een
klein onbewoond landje, wij gingen op de vogelvangst
maar door die walvischvaarder warden de vogels niet

hongerig 29 Nov. de jaardag van mijn aanstaande schoonsuster, welke voor mij stil is omgegaan. 4 Decem. 10 reken van huis, hoewel niet zichtbaar zijn wij ter hoogte van de kaap de goede hoop, en gaan flink voort. 5 Decem. mijn 22 jaardag, en St. Nicolaas avond, hoe geheel anders dan gewoonlijk sleet ik mijn jaardag, wel werd er St. Nicolaas en mijn rondgediend, en hadden de matrosen een pretpel voor St. Nicolaas op een erelrijdende voortstellen en zulke dingen meer, doch het gemis mijner familie en dierbare betrekkingen voelde ik dien dag te zeer om mij te kunnen verlustigen. 7 December. zag ik eenige boskoppes dit is een ruige groote visch, waarop veel jagt wordt gemaakt. daarom er traan van kan maken deze dieren zovermen in hoopjes van 6 tot 10 bij elkanster, ook spuiten zij even als een walvisch maar door 2 gaten het water op. 8 Decem. heden morgen hield ik mij bezig met vishen op albertroffen en magt het geluk hebben er een te vangen. ik had meer dan 40 el touw uitgelaten en het dier spastelde met uitgespreide vlerken zoodanig tegen dat wij met ons beide uit alle magt westen trekken op ochtgehaald zijnde spreide wij hem uit en toen berond ik dat hij 13 1/2 lijn. voortlicht had, hij had een huid van roode vederen en overigens geheel wit jammer dat zij altijd voor el zeeluzen bij zich hebben maar anders was het heerlijk dons voor bedden, als alle roofvogel was ook zijn bek gekromd en 4 lijn lang van de zweren haren na ten de matrosen aardige tabaksmakken, ik behield een paar zijner grootste slappennemen en stuurde die later als brouwen naar Europa 9 Dec. heden zag ik een 40 tal noordapen. driemmen een klein soort van walvischen, waarook veel jagt op word gemaakt, des middags. hadden wij een schip in het gezicht het welk gepreaid worden de bleek te zijn het schip Diana afkomstig uit Chili in Amerika en bedene naar Hongkong in China, dit schip had reeds 18 dagen reis van af de kaap de goede hoop, en wij hadden de zelfde reis in 3 1/2 dag gedaan 11 Dec. reeds 11 reken van huis het matrosen